

Česká republika

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Mateřská škola Bendova, Praha 6 - Řepy, Bendova 1/1123

Bendova 1/1123 163 00 Praha 6 - Řepy

Identifikátor školy: 600 038 599

Termín konání komplexní inspekce: 24. - 26. února 2003

Čj.:	010 189/03-1029
Signatura:	ka6aw119

CHARAKTERISTIKA MATEŘSKÉ ŠKOLY

Mateřská škola je od 1. ledna 2003 právním subjektem zřízeným Městskou částí Praha 17, Žalanského 126, Praha 6. Právní forma je příspěvková organizace. Slučuje dvě původní mateřské školy do sedmitřídního předškolního zařízení, které sestává ze dvou sousedních účelových budov v sídlištní zástavbě. Kapacita školy je 200 dětí, výjimka z počtu dětí stanovená vyhláškou o mateřských školách je dohodou určena na celkový počet 164. Věkové složení tříd má homogenní charakter. Jedenáct dětí má odklad povinné školní docházky. Mateřská škola pracuje podle vlastního zpracovaného projektu, který preferuje především všestranný pohybový rozvoj dítěte. Součástí mateřské školy jsou dvě školní jídelny, které náležely k původním mateřským školám.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční a kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek výchovně-vzdělávací práce mateřské školy
- materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací práce mateřské školy
- průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce mateřské školy

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE

Hodnocení personálních podmínek výchovně vzdělávací práce je vztaženo k celé škole. Výchovně-vzdělávací práci v sedmitřídní mateřské škole zajišťuje v současné době třináct učitelek včetně ředitelky školy, z nichž tři nesplňují podmínku pedagogické a odborné způsobilosti. Dvě učitelky mají vysokoškolské vzdělání. Zajištění výchovně-vzdělávací práce při sníženém stavu učitelek je promyšlené a nesnižuje možnosti realizace školního programu. Souběžné působení učitelek je zařazováno podle potřeby a náročnosti akcí mateřské školy. Dvě neaprobované učitelky mají dostatečnou praxi, třetí pracuje na plný úvazek teprve prvním rokem. Všechny prokazují živý zájem o práci v souladu se školním vzdělávacím programem a evidentně pozitivní vztah k dětem.

Vedení rozsáhlé mateřské školy si vyžaduje mimořádné organizační schopnosti ředitelky zvláště za současných okolností, kdy obě spojená zařízení přešla do jednoho právního subjektu. Při svém vedení se ředitelka opírá o své zkušenosti. V práci s lidmi je cílevědomá a náročná, jde ostatním zaměstnancům v práci osobním příkladem. K naplňování plánovaných záměrů školy podněcuje ostatní svou přirozenou autoritou, invencí a v neposlední řadě svými nekompromisními postoji. Jejím poradním orgánem jsou časté pedagogické rady, v nichž se řeší odborné i organizační záležitosti podle potřeby. Nekvalifikované učitelky už v současné době nejsou systémově v práci vedeny, avšak ředitelka na ně zaměřuje svou kontrolu a poskytuje jim konzultace. Ředitelka věnuje pozornost novým poznatkům v předškolním vzdělávání a přibližuje je svým spolupracovnícům formou přenosu seminářů a zadáváním studia. Kontrolní systém ředitelky není plánovaný. Pro nově převzaté zaměstnance užívá ředitelka průběžný kontrolní záznam, jehož cílem je postupné sjednocení způsobu práce. Hospitační činnost je četná, sestává z namátkových vstupů a hlášených hospitací s následnými rozborů. Nedostatky řeší ředitelka školy doporučením pro další práci. Zpracovaná kritéria pro hodnocení učitelek vystihují pak přesně priority, které ředitelka upřednostňuje. V současné

době se dosud řeší společný systém požadavků na práci všech učitelek, na hodnocení zpětné vazby ještě nenastal čas.

Vztah k dalšímu vzdělávání učitelek kmenové školy je velmi aktivní, ostatní učitelky neměly ještě v letošním roce ke studiu příležitost. Ředitelka poskytuje všem dostatek odborné moderní literatury.

Základní pravidla chodu školy jsou promyšleně a svědomitě zpracována v řádech (Provozní, organizační, Řád školy, Vnitřní řád) a tvoří funkční řídicí strukturu. Vnitřní i vnější informační systém je efektivní. Ve vnitřním systému, který se vzhledem k novým zaměstnancům vedlejší budovy teprve tvoří, je angažována i zástupkyně ředitelky a školnice.

Personální podmínky výchovně-vzdělávací práce jsou vynikající.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE

Provoz mateřské školy je situován do dvou jednopatrových budov, které jsou dispozičně shodné. Každé oddělení má samostatný vchod, šatnu pro děti, vlastní sociální zařízení a tři místnosti na sebe navazující určené k pobytu dětí (třída a dvě herny). Přilehlé místnosti plní funkci metodického kabinetu a úložného prostoru lehátek s lůžkovinami. Místnosti pro pobyt dětí jsou prostorné, s velmi dobrými světelnými i tepelnými podmínkami. Vnitřní uspořádání interiéru je řešeno účelně s ohledem k potřebám dětí. Zázemí pro zaměstnance, které se nachází při každém oddělení, zvyšuje úroveň pracovních podmínek. Některé třídy jsou vybaveny původním nábytkem, který je funkční. Částečně byly obměněny stolky a židličky za nové, odpovídající vzrůstu dětí. Členité uspořádání dětského nábytku v hracích koutcích umožňuje variabilnost prostředí, což dětem vyhovuje. Hračky jsou umístěny v otevřených kontejnerech, stavebnice a didaktický materiál včetně výtvarného a pracovního v nízkých skříních. Ve třídách je zásoba knih pro děti i odborná literatura pro potřeby učitelek. Druhá herna je vybavena tělovýchovným náradím a náčiním. Učitelky herny využívají k organizování řízených aktivit a pohybovému vyžití dětí, v návaznosti na záměr školy. Dokupování hraček i pomůcek je prováděno s ohledem k zájmům dětí a programu mateřské školy. Estetika prostředí je dotvářena množstvím dětských prací průběžně vystavovaných jak ve třídách, tak i na společné chodbě a v šatně dětí. V celém areálu je udržovaná čistota. Stravování dětí zajišťují dvě jídelny, jídlo se rozváží do tříd.

Rozlehlá školní zahrada je součástí areálu mateřské školy. Travnatý povrch s řadou herních prvků kovových i dřevěných vytváří příjemné prostředí pro hry dětí v průběhu celého roku.

Vybavení hračkami i pomůckami je přiměřené množství dětí. Modernější typy hraček se vyskytují v obou budovách, menší výběr moderních didaktických pomůcek souvisí s nedostatkem finančních prostředků. Řada pomůcek je určena pro každou třídu, některé pomůcky i odborná literatura je využívána učitelkami na pavilonu společně. Využívání daných zdrojů učitelkami je ředitelkou sledováno a vyhodnocováno.

Materiálně-technické podmínky výchovně-vzdělávací práce jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE V MATEŘSKÉ ŠKOLE

Realizace výchovně-vzdělávacího programu

Mateřská škola má vypracovanou vlastní koncepci vzdělávání. Hlavním úkolem je dovést dítě na konci jeho předškolního období k získání přiměřené fyzické a sociální samostatnosti a základům rozvoje schopností pro další vzdělávání. V návaznosti na koncepční cíle byl zpracován Školní vzdělávací program „Stonožka“, s deseti stanovenými společnými tématy. Zatímco kmenová MŠ s programem pracuje již několik let, učitelky z druhé MŠ se s programem teprve seznamují. Ředitelka k plánování stanovila písemné pokyny. Základní plánování je na celé škole sjednoceno. Třídní vzdělávací programy obsahují podtémata, která obsahově souvisejí s hlavním cílem. Obsahové bloky nejsou časově omezené, dodržena je diferenciací specifických cílů s ohledem k věku dětí, učitelky respektují jejich zájem a přání. Hlavní úkoly jsou obecně platné, důležité jsou specifické vzdělávací cíle naplňované tematickými bloky, pro které učitelky připravují hry. Vzhledem k plánovaným společným akcím, doprovázejícím jedno téma, probíhá realizace témat na celé škole ve stejnou dobu. Pravidelné vyhodnocování plní funkci zpětné vazby.

Realizace výchovně-vzdělávacího programu mateřské školy je v souladu s obecnými cíli předškolní výchovy.

Povinná dokumentace je vedena na předepsaných tiskopisech. Dílčí nedostatky byly v průběhu inspekce projednány a odstraněny.

Kontrolní systém je zaměřen na všechny části provozu. Předmětem kontroly je vedení povinné dokumentace. Četnost hospitačních vstupů je dostatečná, v současné době se ředitelka postupně seznamuje s pracovním kolektivem druhé MŠ a systematicky se věnuje i jejich metodickému vedení. Výsledků z kontrolní činnosti slouží k analyzování a plánování.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce

V rámci komplexní inspekce byly provedeny hospitace u všech přítomných pedagogických pracovníků ve všech třídách s následným rozбором. Podmínky odborné a pedagogické způsobilosti nenaplnují tři z přítomných učitelek. V jejich výchovně vzdělávací práci se to významně neprojevovalo. Přes dosud krátkodobé možnosti působení ředitelky v nově propojeném objektu ovlivňuje její úsilí pozitivně výchovně-vzdělávací práci. Podařilo se jí sjednotit základní linii ve formě společného školního vzdělávacího programu, jehož témata určují náplň práce v obou částech. Při inspekci se ověřila pružná přizpůsobivost učitelek připojené mateřské školy a jejich schopnost nové formy práce akceptovat.

Spontánní činnosti

Spontánní činnosti jsou ve všech třídách patřičně respektovány a realizují se v dostatečném časovém prostoru. Pro své pohybové využití využívají při hrách děti místnosti tříd, heren a tělocvičny. Plánovaný záměr integrace činností v dopoledním bloku v rámci propojeného námětu se víceméně daří. Nejmladší děti kmenové školy si počínaly při hrách velmi přirozeně, byly schopny vzájemně komunikovat a hrát si ve skupinách námětové hry. Nabídka hraček byla pestrá, učitelky hru rozšiřovaly dalšími podněty. Pozitivy se u nejmladších dětí projevila úplná adaptace na prostředí a změny a překvapivě dobrá úroveň jejich sociálních a komunikativních dovedností. Také u nejmladších dětí z vedlejší budovy byla bohatá nabídka hraček. Kromě integrovaných činností pracovního a výtvarného charakteru probíhaly ostatní hry podle přání dětí. Učitelka dbala na vedení dětí k samostatnosti a úklidu. Své potřeby pohybu měly děti možnost uspokojovat.

Velmi netradičně a nápaditě využila učitelka téma „Zimní královna“ u střední věkové skupiny. Zaujala děti nabídkou obrázkových knih s touto tematikou, pak se většina dětí zapojila v témž tématu do výtvarných prací, kterými společně dekorovaly hernu jako zimní království. Děti svou aktivitou projevovaly zájem o činnost. Učitelka zvládla dobře svou partnerskou roli, děti

dokázaly vyjádřit své pocity. Chování dětí bylo přirozené, úroveň verbální komunikace velmi dobrá.

Ve střední věkové skupině se dobře projevila příprava zkušené učitelky na práci a průběžné sledování cílů. Možnost volby místa i hračky byla samozřejmostí, poskytované pomůcky a podmínky pro hru podporovaly prožitkové učení a jejich aktivní spoluúčast.

U nejstarších dětí se uplatňovala svobodná volba hry a dostatek zkušeností a dovedností dětí. Učitelka však do her nevstupovala a tak tvořivé hry dosahovaly spíše průměrné úrovně. Lépe se dařilo rozvíjet hry konstruktivního charakteru. Atmosféra však byla příjemná a vztahy ve třídě přátelské.

Pozitivním při hrách je možnost ponechat rozehrané hry a stavby k pozdějšímu dokončení, neboť to prostorové podmínky dobře umožňují. Osobnostní rozvoj dětí učitelky podporují svou chválou, avšak adresné hodnocení směrem k úspěšnosti dětí na základě jejich možností je méně časté.

Řízené činnosti.

Zvolené náměty, které jsou naplňovány tzv. tématicky propojenou „hrou“, jsou realizovány v denních činnostech integrovanými bloky. V těch jsou obsaženy spontánní i řízené činnosti v nezávazném pořadí, avšak se zaměřením na sledované cíle. V souladu se zaměřením školy se podporuje především fyzické zdraví a zdatnost dětí. Pohybovému rozvoji dětí se vedení mateřské školy dlouhodobě věnuje. Dokladem je zařazování dalších aktivit, které program školy doplňují (předplavecký výcvik, cvičení v tělocvičně, lyžařský kurz apod.).

Úroveň denního cvičení se ve třídách liší, výraznější výsledky se projevují u dětí, které k němu byly již dříve intenzivně vedeny. Pohybová aktivita, sledovaná u nejmladších dětí, se umocňovala vhodnou motivací učitelky. Zařazování oblíbených pohybových her přináší dětem radost a zvyšuje pohybovou jistotu. Nedostatky se projevily u učitelky s nižší zkušeností v organizaci cvičení. Sledované cvičení dětí v tělocvičně ZŠ vedené dvěma učitelkami se vyznačovalo efektivně využitým časem, dostatečnou náročností zařazených cviků, důsledným přístupem obou přítomných učitelek k efektivitě cvičení a v neposlední řadě radostí dětí z pohybu. Přestože cvičení je zařazováno v denním programu při pobytu dětí venku, je svou náplní a účinkem zcela opodstatněné.

Cvičení u nejstarších dětí bylo nápaditě motivované hrou Na olympiádu a děti jednoznačně aktivizovalo. Výsledkem bylo kromě dobré úrovně pohybových dovedností i prožitek dětí z úspěchu. Schopnosti dětí vedlejší budovy se neprojevují tak výrazně a účinnost užívaných metod práce učitelek je tam nižší. Naopak sledované výtvarné práce svědčí o bohatosti námětů, schopnostech široké nabídky a variability činností, které respektují individuální potřeby dětí a uspokojují je. Při sledování prací bylo patrné, že činnosti je věnována patřičná pozornost. V některých námětech však převažuje plnění pokynů učitelky nad tvořivostí dětí.

Do režimu dne jsou zařazovány i ranní komunitní kruhy. Jejich využití se většinou dobře směřuje ke schopnostem prožívání, pro-sociálního a mravního citění, někdy však na dítě klade poněkud nadměrné nároky v oblasti znalostí a vědomostí.

Hudební činnosti tématicky navazovaly na dané téma a zvolený úkol. Učitelka uplatnila svoje velmi dobré schopnosti pěvecké i instrumentální, kterými získala zájem dětí. V průběhu hospitace se střídaly činnosti pěvecké i hudebně-pohybové, výsledný efekt byl částečně snížen tradičně pojetým nácvikem.

V oblasti poznávání a vyjadřovacích schopnostech překvapily svou koncentrací pozornosti a aktivní prezentací svých znalostí nejmladší děti. Učitelky se ve všech třídách snaží o inovaci zařazovaných metod a forem práce, ale v některých případech dosud přetrvává sklon ke tradičnímu pojetí se stereotypy dřívější praxe.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací práce

Evaluační nástroje mateřské školy jsou zpracovány v systému plánování, realizují se v pravidelných časových obdobích. Učitelky využívají záznamů o dětech (nejednotná hlediska), pedagogických rad, hospitačních záznamů, a pololetních hodnocení.

Pro pohybový rozvoj dětí mateřská škola vytváří optimální podmínky, které posiluje až nadměrným množstvím nadstandardních aktivit. Pohybové dovednosti dětí jsou na základě toho mimořádně úrovně zvláště u dětí, které se těmto aktivitám věnují.

Pracovní a sebeobslužné návyky dětí jsou závislé na individuálních schopnostech dětí, v zásadě však mají přiměřené kulturně hygienické návyky odpovídající věku. Naopak přípravě stolování včetně péče o estetiku není věnována dostatečná pozornost, děti se většinou účastní těchto prací minimálně. Ve všech sledovaných třídách se učitelkám dařilo učit děti schopnosti usměrňovat afektivní projevy a vytvářet základy kulturního chování. Mezi dětmi jsou vzájemné příznivé vztahy a jsou schopny prosociálního cítění. Komunikační schopnosti dětí jsou na velmi dobré úrovni, mají dostatek příležitosti k řečovému projevu. Tato skutečnost se prokazuje už od nejmladší věkové skupiny dětí. Schopnosti autonomního chování pěstují učitelky podporou jejich sebevědomí a rozhodovacích schopností, což je také v souvislosti s individuálním rozvojem jejich osobnosti. Schopnosti přijímat různé sociální role si děti ověřují ve hrách a spontánních činnostech, kterým je ponecháván dostatek časového prostoru. Myšlenkové operace dětí při sledovaných činnostech probíhaly téměř výhradně v konkrétní rovině, s využitím zkušeností. Pojmové myšlení je průběžně rozvíjeno, s různou úrovní výsledků. Při hodnocení průběhu a výsledků práce je třeba zohledňovat dosud nejednotné podmínky práce vzhledem k nově vzniklému sloučenému objektu.

Zaměření školy se pozitivně odráží ve výchovně-vzdělávací činnosti ve fyzické kondici, pohybové jistotě a psychomotorické koordinaci dětí, u kterých jsou tyto činnosti dlouhodobě záměrně rozvíjeny. Pozitivní vliv má na výchovně-vzdělávací činnost také nové pojetí plánování a realizace pedagogického procesu, které působí příznivě na rovnovážné rozmístění spontánních a řízených činností. Proces sjednocení požadavků na učitelky všech tříd je dosud v počátečním stadiu a jeho úroveň nelze objektivně hodnotit.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Rozhodnutí o zařazení do sítě škol je v souladu se zřizovací listinou.

Mateřská škola velmi úzce spolupracuje s rodiči a jejich Klubem. Jejich pomoc škole je jak finančního charakteru ve formě sponzorství, tak i přímá pomoc při organizaci a aktivitách mateřské školy. Účastní se společenských akcí, odborných přednášek a kombinovaných ozdravných pobytů, kde se s dětmi zúčastňují jak učitelky, tak rodiče. Při adaptaci dětí v mateřské škole jsou rodiče přítomni, v případě potřeby jim ředitelka poskytuje konzultace ve stanovenou dobu.

Spolupráce se Základní školou a Pedagogicko-psychologickou poradnou je standardní úrovně, s využitím výměny zkušeností i vzájemných akcí a pomoci.

Mateřská škola pořádá pro děti řadu kroužků: tanečky, relaxační cvičení, flétnu, sborový zpěv, angličtinu, výtvarný kroužek, tenisovou školičku. Všechny tyto aktivity jsou placené a převážně vedené cizími lektory. Jejich neúměrný počet a časové rozvržení zvláště v dopoledních hodinách nepříznivě ovlivňuje vlastní program mateřské školy.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina z 19. 6. 2002
2. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol čj. SKU/5124/2002 od 1. 1. 2003
3. Evidenční listy dětí, docházky pro škol. rok 2002/03
4. Přehledy výchovné práce ve škol. roce 2002/03
5. Školní vzdělávací program, třídní programy výchovně-vzdělávací práce pro školní rok 2002/03
6. Rozhodnutí o odkladech povinné školní docházky v roce 2002/03
7. Kritéria hodnocení pedagogických i provozních zaměstnanců
8. Zápisy z pedagogických porad, hospitační záznamy
9. Rozpis služeb učitelek, docházka zaměstnanců
10. Provozní řád, Organizační řád, Školní řád, Vnitřní řád.

ZÁVĚR

Personální podmínky výchovně-vzdělávací práce jsou velmi příznivé, přestože tři z učitelek nejsou odborně a pedagogicky způsobilé. Věkové složení a zjevná angažovanost v práci všech učitelek včetně pedagogického sboru nově připojené školy dávají předpoklady pro zajištění kvality výchovně-vzdělávací činnosti. Ředitelka školy při vedení zaměstnanců uplatňuje náročnost a svou osobní iniciativou, rozhodností a organizačními schopnostmi poskytuje ostatním vhodné podmínky pro práci.

Materiálně-technické podmínky výchovně-vzdělávací činnosti převážně všude vyhovují realizaci školního programu. V nově připojené budově mateřské školy je obměna původního vybavení méně častá. Dostatek hraček a hracích koutků vytváří pro děti podnětné a estetické prostředí.

Výchovně-vzdělávací činnost se svou úrovní ve třídách mírně liší. Velmi dobrých výsledků dosahuje tělovýchovné zaměření školy. Inovativní přístup ke vzdělávání nejmladších dětí se projevil v metodách některých učitelek, zatímco u jiných dosud přetrvávají klasické způsoby práce. Nový způsob plánování pozitivně ovlivňuje preferenci osobnostního rozvoje a evaluační nástroje působí na účinnou zpětnou vazbu.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Jindra Černá	J. Černá v.r.
Členové týmu	Mgr. Libuše Tláskalová	L. Tláskalová v. r.

V Praze dne 7. března 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: .17. 3. 2003

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu	Podpis
	Mgr. Ivana Panochová

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy MHMP – odbor školství	2003-04-01	941/03
Zřizovatel	2003-04-01	940/03
Rada školy		

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány